

SLOVENŠČINA, *Moč jezika* 1, 1. in 2. del

Spremembe v 3. ponatisu (2024)

Spoštovane profesorice, spoštovani profesorji,

v zadnjem, 3. ponatisu učbenika **Slovenščina 1, *Moč jezika*** (2024), smo vnesli nekaj vsebinskih posodobitev na področju jezikovnih zvrsti, ki jih navajamo v nadaljevanju. Med njimi so splošne terminološke spremembe, ki so vnešene v vse letnike (*Moč jezika* 1–4), spremembe na posameznih straneh in posodobljeno poglavje *Jezikovne zvrsti slovenščine* (MJ 1/1, str. 78–81; v celoti dostopno tudi v obliki pdf na izobraževalnem portalu www.ucimte.com **NA TEJ POVEZAVI**).

Če z dijaki uporabljate različne izdaje, vas vljudno prosimo, da jih opozorite na naslednje spremembe:

SLOVENŠČINA 1, <i>Moč jezika</i>		
1. del		
Splošne terminološke spremembe (upoštevane so tudi v zadnjih <i>Moč jezika</i> 2, 3 in 4 od 2024 naprej):		
Stran	Izdaje do 2. ponatisa (do 2023)	3. ponatis (2024)
na več straneh	socialne/družbene zvrsti	jezikovne zvrsti
	zborni jezik	knjižni jezik
	publicistična besedila	medijska (publicistična) besedila
	reklama	oglas
	drugi jezik	jezik okolja oz. drugi jezik
Spremembe na posameznih straneh (navedene št. strani se nanašajo na izdaje do leta 2023):		
str. 35 modri okvirček	Značilnosti oglasnega sporočila : V oglasnem sporočilu ali reklami sporočevalec (podjetje, naročnik oglasa) želi naslovnika prepričati , da kupi določeni izdelek ali naroči storitev . Poudarjena je raba prvin	Značilnosti oglasnega sporočila : V oglasnem sporočilu sporočevalec (podjetje, naročnik oglasa) želi naslovnika prepričati , da kupi določeni izdelek ali naroči storitev (npr. oglasi za različne izdelke in storitve), se udeleži nekega dogodka (npr.

	nebesednega jezika (fotografija, barve, posebna oblikovanost).	oglasi o različnih prireditvah, dogodkih), z nekom sodeluje (zaposlitveni oglasi), ali ga nagovoriti k določenemu dejanju (npr. politični, karitativni, vzgojni oglasi). Poudarjena je raba prvin nebesednega jezika (fotografija, barve, posebna oblikovanost).
str. 36 oranžni okvirček, četrta alineja	To so neuradna , po navadi zasebna besedila.	To so neuradna , pogosto manj formalna ali neformalna, tudi zasebna besedila.
str. 37 roza okvirček, druga alineja	– Pišejo jih novinarji , značilne so publicistične jezikovne prvine.	– Navadno jih tvorijo novinarji , tvorci oglasnih sporočil in vplivneži , značilne so medijske (publicistične) prvine. – Namenjena so širšim javnostim .
str. 78–81	posodobljeno poglavje v celoti – dostopno v obliki pdf TUKAJ in tudi na koncu tega dokumenta; ker poglavje zdaj obsega dve strani več (str. 78–83), so od tukaj naprej št. strani v ponatisih od 2024 dalje za dve strani zamaknjene	
str. 82 prvi odstavek pogl. <i>Slovenščina v družbi</i>	v Sloveniji in zamejstvu	v Sloveniji in sosednjih državah
str. 82 drugi odstavek	Slovencev, ki živijo zunaj meja RS (zamejcev in izseljencev)	Slovencev, ki živijo zunaj meja RS (v sosodnjih državah in po svetu)
str. 83 prvi odstavek zgoraj	Materni jezik je jezik, ki se ga učimo prvega, v družini .	Materni jezik je jezik, ki ga usvojimo v zgodnjem otroštvu od svojih najbližjih. Navadno nas ta jezik spremlja tudi v nadaljnjem življenju.
str. 83 prvi odstavek, tč. 1	Materni jezik je temeljno sredstvo sporazumevanja ...	Materni jezik je navadno naš prvi in najpogosteje rabljeni jezik in kot tak temeljno sredstvo sporazumevanja ...
str. 83 drugi odstavek	Drugi jezik je za posameznika, ki ne živi v državi s svojim maternim jezikom, jezik okolja . To je jezik, ki se ga mora naučiti ob svojem maternem jeziku za uradno sporazumevanje z ljudmi v okolju, v katerem živi.	Posameznik, ki živi v okolju, kjer njegov materni jezik ni tudi državni in/ali uradni jezik, se mora za uradno sporazumevanje naučiti še drugega jezika, tj. jezika okolja .
str. 93: drugi razdelek <i>Razmislimo o besedilu</i>	f) Kdaj moramo uporabljati knjižni zborni jezik, kdaj je dovolj knjižni pogovorni in kdaj uporabljamo neknižne zvrsti?	f) Kdaj uporabljamo knjižni jezik, kdaj pogovorni jezik in kdaj narečje? S kakšnim namenom in kdaj uporabljamo slengizme in žargonizme?
str. 98 nal. 7. b, rešitev (str. 149)	Lahko se, vendar je primerneje uporabljati pogovorni jezik , ki ga vsi razumemo in ima povezovalno vlogo.	Lahko se, vendar je primerneje uporabljati knjižni ali pogovorni jezik , ki ga vsi razumemo in ima povezovalno vlogo.
str. 102 nal. 8, drugi primer + rešitev (str. 149)	Slovenski izseljenci živijo na avtohtonem slovenskem ozemlju .	Slovenski izseljenci živijo v sosodnjih državah . rešitev: Napačna trditev. Pravilno: Slovenski zamejci živijo v sosodnjih državah. ALI

		<i>Slovenski izseljenci živijo v različnih evropskih državah, zlasti Nemčiji, Belgiji idr., in drugod po svetu.</i>
str. 142 nal. 11 + rešitev (str. 154)	Opazujte besedilo in socialno zvrst jezika v njem. Dopolnite povedi. Besedilo je napisano v _____ jeziku, in sicer v njegovi strožji različici, ki jo imenujemo _____ jezik. To je pričakovano, saj je besedilo objavljeno _____ (kje) in namenjeno _____ (komu). Nekaterе besede, npr. <i>tvit</i> , <i>brez kosti</i> ali <i>živjo</i> , spadajo v sproščenejšo obliko te zvrsti, ki ji pravimo knjižni _____ jezik.	Opazujte besedilo in zvrst jezika v njem. Dopolnite povedi. Besedilo je napisano v _____ jeziku. To je pričakovano, saj je objavljeno _____ (kje) in namenjeno _____ (komu). Da pa bi besedilo delovalo čim bolj avtentično in sproščeno, značilno za sporazumevanje mladih, so v njem tudi besede, kot npr. <i>živjo</i> , ki so sicer značilne za _____ jezik ter tako v rastočem slovarju slovenskega knjižnega jezika eSSKJ označene kot _____, in zveze iz športnega _____, kot npr. <i>brez kosti</i> , ki jih poznajo in uporabljajo zlasti poznavalci tega športa. rešitev: <i>knjižnem; na spletnem portalu slovenske nacionalne televizije www.rtv slo.si; splošni slovenski javnosti; pogovorni; manj formalne; žargona</i>

SLOVENŠČINA 1, Moč jezika

2. del

Stran	Izdaje do 2. ponatisa (do 2023)	3. ponatis (2024)
str. 33 tč. 3	V ožjem, družinskem ali prijateljskem krogu naslovnikov ter pri sporazumevanju na delovnem mestu pogosto uporabljamo narečje, sleng ali žargon .	V ožjem, družinskem ali prijateljskem krogu naslovnikov ter pri sporazumevanju na delovnem mestu poleg pogovornega jezika pogosto uporabljamo tudi narečje s slengizmi in žargonizmi .
str. 36 tč. 1	Za tovrstno dopisovanje je značilna raba neknjižne slovenščine, ki jo sestavljajo prvine slenga, narečja in pogovornega jezika .	Za tovrstno dopisovanje je značilna raba neknjižne slovenščine s prvina mi pogovornega jezika, narečja ter s slengizmi in žargonizmi, nekakšna »spletščina« .
str. 37	Z dopisovanjem in pogovarjanjem v neknjižni slovenščini, slengu, narečju ali žargonu ni nič narobe.	Z dopisovanjem in pogovarjanjem v neknjižni slovenščini (v pogovornem jeziku, narečju – tudi s slengizmi ali žargonizmi) ni nič narobe.
str. 42	Značilna besedila so npr. novica, (publicistično) poročilo ...	Značilna besedila so npr. novica, poročilo, reportaža ...

V nadaljevanju sledi posodobljeno poglavje *Jezikovne zvrsti slovenščine* (MJ 1, 1. del, str. 78–81; v 3. ponatisu str. 78–83).

govorcev slovenščine kot enega izmed uradnih jezikov Evropske unije in v mednarodnih telesih. Hkrati zagotavljamo iste pravice ustavno določenim manjšinam ter omogočamo ohranjanje in obnavljanje rabe jezikov drugih jezikovnih skupnosti in priseljencev. Podpiramo tudi razvoj slovenskega znakovnega jezika in slovenske brajice. Kjer je to potrebno in upravičeno, omogočamo sporazumevanje in obveščanje v drugih jezikih.

(Vir: <https://www.gov.si/podrocja/kultura/slovenski-jezik/>)

Razmislimo o besedilu

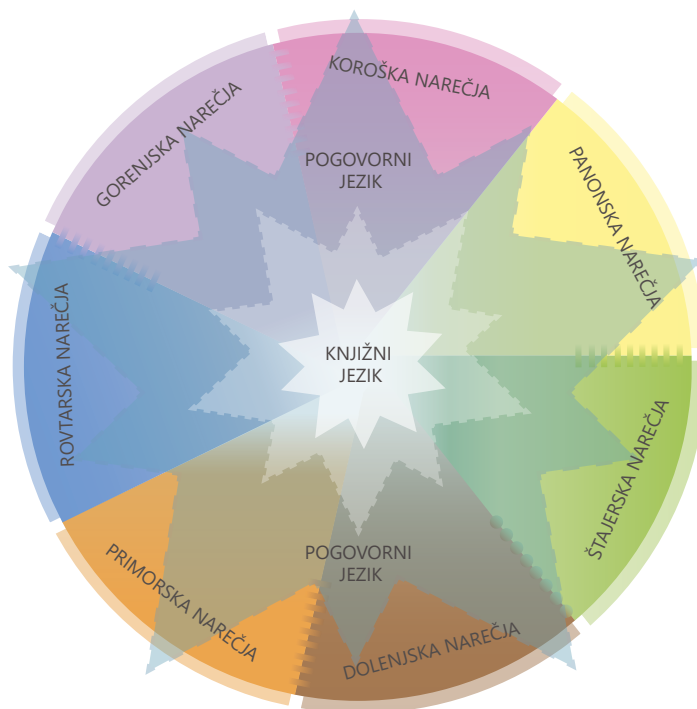
- O čem govori besedilo?
- Kako je opisan slovenski jezik?
- Zakaj je v vladi potrebna služba, ki 'skrbi' za jezik?
- S čim se ukvarja služba za slovenski jezik?

Jeziškovne zvrsti slovenščine

Slovenščina ima **več jezikovnih zvrsti**, torej več različic glede na **čas**, **prostor** in **družbene okoliščine**, v katerih sporazumevanje poteka. Ločujemo knjižni jezik, pogovorni jezik in narečja.

Prvi jezik vsakega govorca in govorce slovenščine je **narečje**, morda (zlasti v mestih) že kar **pogovorni jezik**. Vsi pa se moramo (predvsem v šoli) učiti **knjižne slovenščine**, ki je nadregionalna in nadnarečna in zato združuje vse govorce slovenščine. Na neki način je učenje knjižne slovenščine podobno učenju tujega jezika, ki je sicer našemu maternemu zelo podoben, a ima – v primerjavi s prvotno nekknjižno jezikovno zvrstjo – lahko tudi precej posebnosti.

V slovenščini se lahko sporazumevamo v **vseh okoliščinah** – doma, v službi, šoli, uradih, medijih, znanosti, torej zasebno in javno. Od okoliščin sporazumevanja, tj. od tvorca besedila in **naslovnika, njunih družbenih vlog in razmerij med njima** ter **kraja** in **časa** sporazumevanja, je odvisno, **katero jezikovno zvrst slovenščine** bomo izbrali. V isti uri lahko govorimo po telefonu knjižno z radijskim novinarjem, pogovorno s prijateljico iz druge šole ali v narečju s svojo sestro. Posamezne jezikovne zvrsti vplivajo druga na drugo: narečne prvine zaznamujejo naš pogovorni ali knjižni jezik, knjižni jezik vpliva na spremembe v pogovornem jeziku in podobno. Ta raznolikost in »živost« jezikovnih zvrsti dela slovenščino bogato.

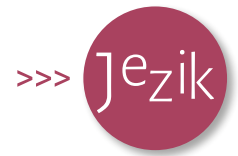

Ponazoritev jezikovnih zvrsti slovenščine
(Vir: <https://kje-je-kaj-v-slovnici.franček.si/pdf/zvrsti.pdf>)

Pogovorni jezik in narečja
lahko skupaj poimenujemo
kar »**nekknjižni jezik**«.

Knjižni jezik

Knjižni jezik je **enoten** za celotni jezikovni prostor. Opisan in predpisan je v **slovnici**, **pravopisu** in **slovarjih** – pravimo, da je normiran/kodificiran. Enotnost, ustaljenost in normiranost knjižnega jezika zagotavljajo **jasnost**, **nedvoumnost** in **natančnost** sporazumevanja ter vesplošno razumevanje. A kljub ustaljenosti in predvidljivosti se tudi knjižni jezik spreminja in prilagaja (novim) okoliščinam in potrebam jezikovnih uporabnikov. Uporabljamo ga lahko v **vseh okoliščinah**, v katerih poteka sporazumevanje, in **na vseh področjih človekovega življenja**, tako splošnih kot specializiranih. Bolj kot so okoliščine formalne, bolj moramo biti pozorni na rabo knjižnega jezika. Knjižni jezik je lahko **pisni** ali **govorjeni**.

Knjižnega jezika se vsi učimo, najprej s poslušanjem (pravljic) in gledanjem televizije, nato z branjem knjig, predvsem pa v šoli, ko zavestno in sistematično usvajamo pravila (slovnična, pravopisna in pravorečna).

Pazite!

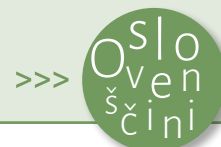
Slovenski knjižni jezik je **skupen vsem** in vsi ga enakopravno sooblikujemo. Za slovenski knjižni jezik so enako pomembni uporabniki vseh zemljepisnih območij od Trsta do Porabja, od Celovca in Gradca do Kolpe. V njem so od srede 19. stoletja simbolno združene oblike celotnega slovenskega jezikovnega prostora.

MJ 3, 2. del,
»Nove oblike« (str. 71–79)

Javno rabo slovenskega knjižnega jezika določa **Zakon o javni rabi slovenščine**. Brez enotnega knjižnega jezika država ne bi mogla delovati, zato skrbi, da se v šolah učimo knjižni jezik. Pomembno vlogo pri javni rabi slovenščine (na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, pa tudi italijanščine in madžarščine) imajo zaposleni v javnih ustanovah, zlasti šolstvu, javni upravi in medijih, npr. politiki, novinarji, radijski bralci ter voditelji radijskih in televizijskih oddaj, ki so dolžni dosledno uporabljati slovenski **knjižni jezik** (ali knjižni jezik narodnih skupnosti).

(Vir: <https://www.rtvsllo.si/strani/pravilnik-o-poklicnih-standardih/9#1.9>)

Str. 84–85

Pogovorni jezik

Pogovorni jezik je predvsem **govorjeni** jezik, vse bolj pa je rabljen tudi v **pisni komunikaciji** prek spletnih aplikacij. Večan je na sproščeno, **manj formalno ali neformalno rabo**, na **vsakdanje praktično sporazumevanje**. V pogovornem jeziku nastajajo neologizmi (nove besede), zaživijo prevzete besede in vznikajo slengizmi. Je le delno enoten, saj ima **prostorske različice**, ki črpajo iz narečij in se približujejo knjižnemu jeziku. Pogovorni jezik je najbolj dinamična in spreminjajoča se zvrst slovenščine. Je stalno na 'prepihu' med knjižnim jezikom, narečji in podvržen vplivu medijev, družbenih omrežij ter različnih interesnih skupin.

Pogovornega jezika ne uporabljamo v zapisanih strokovnih in uradovnih besedilih, uporabljajo pa ga npr. strokovnjaki pri neformalnem pogovoru o strokovnih temah (npr. okrogla miza). Tipične prvine govornega pogovornega jezika strokovnjakov so **žargonizmi**.

Predstavniki iste interesne skupine (npr. mladi, darkerji idr.) pogovorni jezik pogosto uporabljajo za osnovo svojega slenga, tako da pogovorni jezik obogatijo s **slengovskimi izrazi**.

Slengovski izrazi (slengizmi) so značilnost jezika ljudi iste interesne skupnosti, najpogosteje govorimo o najstniškem oz. mladostniškem slengu, poznamo internetni, darkerski ipd. sleng. Sleng se nenehno spreminja, saj se sprti odziva na tokove in spremembe v družbi. Navadno vključuje vrsto neslovenskih besed (danes iz angleščine, nedavno iz slovanskih jezikov, še prej nemščine in italijanščine ...) in na različne načine (npr. družbenostno, prostorsko, časovno, čustveno) zaznamovanih besed. Namen uporabe slenga je povezan z željo po drugačnosti, drznosti, z vzpostavljanjem ali krepitvijo družbene identitete in povezanosti v skupini, zanj je značilna tudi prostorska obarvanost (sleng npr. primorske mladine se razlikuje od slenga štajerske mladine). Zaradi svoje narave je primeren le za manj formalno ali neformalno sporazumevanje.

Žargonski izrazi (žargonizmi) so značilni za jezik ljudi, ki jih družijo poklicni interes ali zanimanje za neki hobi. Poznamo veliko različnih žargonov (kot je veliko različnih poklicev in hobijev), npr. medicinski, šolski, vojaški ... Za žargonske izraze velja, da so neuradni strokovni izrazi neke stroke, ki jih ljudje zunaj stroke težko (ali narobe) razumejo.

Narečja

Narečja so predvsem govorjena, značilna za posamezen kraj, manjše območje. Narečje uporabljamo pri vsakdanjem sporazumevanju z ljudmi iz iste narečne skupine, zlasti kadar so okoliščine manj formalne ali neformalne in kadar govorimo o splošnih, nespecializiranih področjih življenja. Narečja so (p)opisana v narečnih slovarjih in monografijah ter v Slovenskem lingvističnem atlasu (SLA). Raba narečja ima pogosto izrazito simbolno vlogo – z njegovo rabo izkazujemo pripadnost lokalni skupnosti. Narečje je naš prvi jezik. Narečne prvine so kot slogovno sredstvo prisotne v umetnostnih besedilih, vse pogostejše pa so tudi v medijih (npr. oglasi za lokalne izdelke).

Slovenščina je eden narečno najbolj razcepljenih jezikov, saj ima po *Karti slovenskih narečij* (1983) Tineta Logarja in Jakoba Riglerja 37 narečij in 12 podnarečij, ki jih sestavljajo t. i. krajevni govori. Slovenščina se je začela iz dokaj enotnega jezika cepiti na narečja na prelomu 12. v 13. stoletje (ok. 1200), na kar je vplivalo več zunanjih dejavnikov (predvsem zemljepisne razmere, upravno-politična razdrobljenost v preteklosti in soseščina z drugimi jeziki).

>>>

Narečja so jezikoslovci na podlagi podobnosti povezali v **sedem narečnih skupin: koroško, primorsko, rovtarsko, gorenjsko, dolensko, štajersko in panonsko**. Osmo enoto tvorijo t. i. mešana kočevski govori na nekdanjem nemškem jezikovnem otoku v Kočevju in okolici. Vsaka od teh je notranje zelo razčlenjena.

Govorci istega narečja lahko svoj **sleng** naslonijo tudi na narečje.

Pazite!

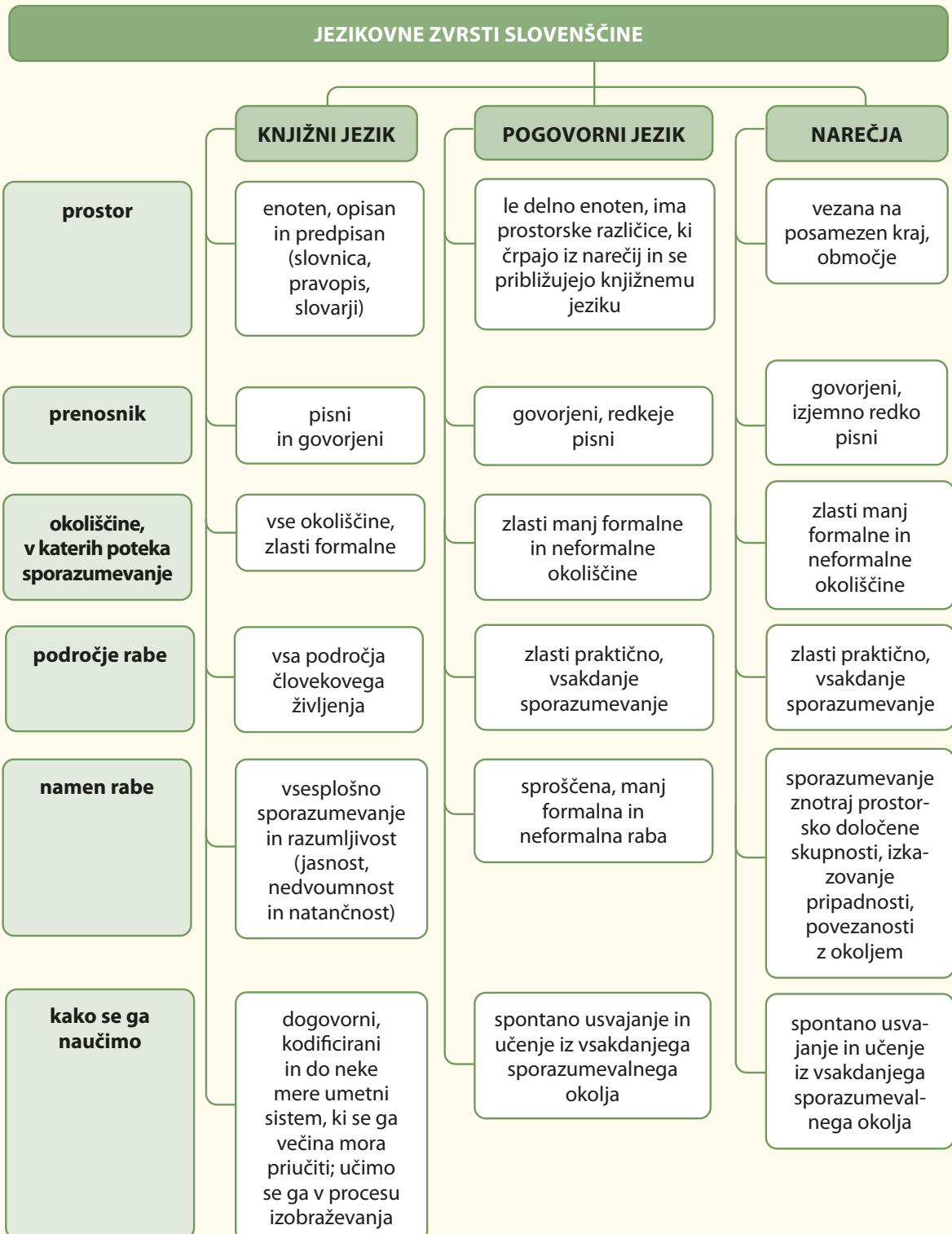
Pogled na zvrstnost slovenskega jezika se skozi čas spreminja, obenem pa se zlasti s pojavom spleta v vse bolj globalizirani družbi spreminjata tudi zvrstnost in podoba slovenščine. V različnih priročnikih zato najdemo različne delitve in različne izraze za **jezikovne zvrsti**.

Po naši delitvi **knjižni jezik** združuje nekdanja ustaljena poimenovanja *zborni knjižni jezik*, *splošnopogovorni* ali *knjižnopogovorni jezik* in *knjižni pogovorni jezik*, **pogovorni jezik** pa nekdanja poimenovanja *pokrajinski pogovorni jeziki* in *neknjižni pogovorni jezik*. Interesne govorice (sleng, žargon, argo) so največkrat naslonjene na pogovorni jezik, lahko pa tudi na narečje.

Pomnimo

Slovenski jezik delimo na tri **jezikovne zvrsti**: **knjižni jezik**, **pogovorni jezik** in **narečja**. Značilnosti posamezne jezikovne zvrsti moramo dobro poznati, da jo lahko uporabljamo v ustreznih okoliščinah.

Dialektologija ali narečjeslovje je jezikoslovna veda, ki preučuje narečja.

Prvi veliki slovenski dialektolog je bil **Fran Ramovš**, ki je ob številnih krajših razpravah v času med obema vojnoma napisal temeljna narečjeslovna dela in izdelal načrt za slovenski lingvistični atlas. Po njem se imenuje tudi Inštitut za slovenski jezik na SAZU in portal Fran.

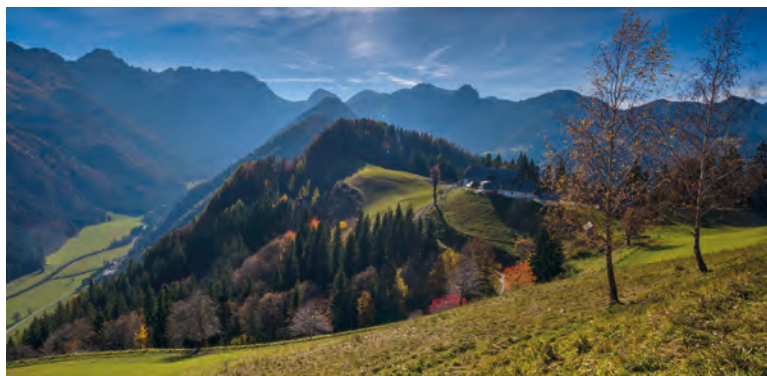
»KEJK KOROŠKIH BESIED PA VI POZNATE?«

Omenili bi še dva pojava, po katerih lahko takoj prepoznate Korošca. Prvi pojav se imenuje **štekanje** (po SSKJ dodajanje glasu *š* pred kazalnimi zaimki in prislovi, ki se začenjajo s *t*): *š'ta* namesto *ta*, *š'to* namesto *to*.

Drugi pojav pa se imenuje **švapanje** (po SSKJ izgovarjanje dvoustničnega *v* namesto nekdanjega trdega *l*): *bwa* namesto *bila*, *zdewo* namesto *zdelo*, *šwa* namesto *šla*.

>> koroški kantavtor Milan Kamnik: *Jes sn pa ibržnik*

(Vir: <https://www.leemeta.si/blog/jezikovne-dileme/slovenska-narecja/>)

ŠTAJERSKA NAREČJA

Štajerci namesto *veste* rečejo **vete**, namesto *boste* pa **bote**. **Nena** ali pa **nea** je po štajersko nikalnica *ne*. Polglasnik je lahko zelo širok, tako kot v koroških narečjih (*pes*, *megla*).

PRIMORSKA NAREČJA

V notranjskem narečju se ponekod polglasnik izgovarja kot samoglasnik *o* (*pas* > *pos*). Narečje pozna izglasno **ukanje** (*žitu*) in **o-jevsko akanje** (*pandelek* > *ponedeljek*). Pred sprednjimi samoglasniki se izgovarja protetični *j* (*ješčem* > *iščem*), v nekaterih govorih notranjskega narečja pa poznajo tudi prekozložno asimilacijo (*pošešit* > *posušit*). Čevlji so *šulni*, *šipa* je *šavba*, *babica nona*, *brisača want'l'e*.

>> primorski kantavtor Iztok Mlakar: *Marjo Špinel*

(Vir: <https://www.leemeta.si/blog/zanimivosti/primorsko-narecje-vam-natakar-ponuja-dojuznik-pa-ne-veste-kaj-je>)

GORENJSKA NAREČJA

Gvišn ne veste ...

- Da tudi Gorenjci poznajo švapanje (*sm šva*).
- Če vas bo kdo **žvajznil**, lahko zaradi jeze tudi **zafarbate**. *Žvajzniti* pomeni namreč *udariti, zafarbati pa zardeti*.
- Korošci bi rekli *kikla*, nekateri Gorenjci pa *krilu* rečejo kar **čikla**.
- **Bertah** je na Gorenjskem *predpasnik*.
- **Grvn** pomeni *gor, dlvn pa dol*.

(Vir: <https://www.leemeta.si/blog/zanimivosti/gvisn-ne-veste-o-katerem-narecju-govori-danasnji-blog>)

ROVTARSKA NAREČJA: crkljansko naričje

Pri raziskovanju besedišča smo si pomagali s cerkljanskim narečnim spletiščem.

- Če je nekdo **mutast**, je omotičen. **Lakatn** je *lačen*, **nagmahn** *nemiren*, **fierčn** *radoveden*, **zmeclan** *razvjen*, **marot** pa *bolan*.
- **Aklih** ali **atlih** je človek, ki je *natančen*, **fratliu** je *nezanesljiv*, **gaunar** je *pretkan*, **fušien** pa *nevoščljiv*.

>> *Iztok Mlakar: Var se čiča*

(Vir: <https://www.leemeta.si/blog/jezikovne-dileme/kratek-prirocnik-za-ucenje-rovtarskega-narecja>)

DOLENJSKA NAREČJA

Ena od najprepoznavnejših lastnosti dolenjščine je **ukanje** (*gospud*), zlasti severni dolenjski govori pa poznajo tudi akanje pred poudarkom (*pavedau* → *povedal*). **Nosnika** se izgovarjata **dvoglasniško** (*zuob, piet*), **jat** (starocerkvena črka in glas zanj) se v dolgih zlogih izgovarja kot **ej** (*lejt*).

Ti in **dl** se izgovarjata kot **l** (*pomela* → *pometla, palu* → *padlo*), **pš** na začetku besede pa kot **š** (*šenica*). **Š se v skupini šc izgovarja kot s** (*hisca*), kar nekaj besed pa so Dolenjci prevzeli iz hrvaškega jezika (*vuk*).

(Vir: <https://www.leemeta.si/blog/zanimivosti/dolenjsko-narecje>)

PANONSKA NAREČJA

Prekmursko narečje: *Dej mi Micka pejneze nazaj* (Vlado Kreslin)

Kadar smo na nekoga *jezni*, se **kujamo**, Prekmurci pa s to besedo, ki ji dodajo pikice na samoglasnik *u*, povedo, da *kuhajo*.

Če pa boste dobili **šamar**, potem ne boste ravno **vesele**, saj boste dobili *klofuto*.

- Veliko besed je arhaičnih, ohranile so se namreč iz praslovanščine.
- V 18. stoletju sta v slovenskem prostoru obstajali dve knjižni normi, ena od teh je bila vse do konca druge svetovne vojne tudi prekmurska knjižna norma.

O narečjih se lahko poučimo in jih slišimo v oddajah *Slovenska narečja* Neve Novljan: <https://www.rtv slo.si/tv/oddaja/173250860>.

